

Euroopa prokuröride valimine saab selged reeglid

10.01.2019. Valitsus kiitis täna selgust andvatel istungil heaks seadusemuudatused, mis on vajalikud Eesti osalemiseks Euroopa prokuratuuris (EPPO). Muu hulgas kehtestatakse selged reeglid EPPO prokuröride kandidaatide valimiseks.

EPPO loomise määramine võeti vastu Eesti eesistumise ajal 2017. aasta oktoobris, kuid asutuse tööle hakkamine eeldab täiendavaid õiguslikke ja praktilisi ettevalmistusi nii Euroopa Liidus kui liikmesriikides.

Näiteks on seaduse tasandil vaja paika panna reeglid selle kohta, kuidas Eesti valib ja esitab Euroopa Liidule oma prokuröride kandidaadid, kelle seast valitakse EPPO prokurörid. Samuti on oluline näha ette tingimused, millele sobilikud kandidaadid peavad vastama. Ühtlasi peavad olema selged Eestist nimetatud Euroopa prokuröri ja delegaatprokuröri staatus koduriigi prokuratuuris ning nende sõltumatuse tagatised.

„Üks olulisemaid tulevastele EPPO prokuröridele esitatavaid nõudeid on sõltumatus oma koduriigist, mistõttu valib Eesti poolt esitatud kandidaatide seast EPPO-sse tööle asuvad prokurörid sõltumatu rahvusvaheline komisjon. Prokuröride sõltumatus on väga oluline just seetõttu, et Euroopa Liidu finantshuve puudutavad kriminaalmenetlused ei oleks mõjutatud liikmesriigi ametkondlikest või poliitilistest huvidest ja eesmärkidest,“ ütles justiitsminister Urmas Reinsalu.

Eelnõuga kehtestatakse selged ja läbipaistvad reeglid, kuidas Euroopa prokurörid ning delegaatprokurörid valitakse. Prokuröride konkursikomisjon hakkab hindama avalikul konkursil osalejate vastavust kehtestatud nõuetele, koostab konkursil osalejate pingerea ning teeb ettepaneku esimestel kohtadel paiknevate kandidaatide heakskiitmiseks ja esitamiseks.

EPPO loomise eesmärk on tagada Euroopa Liidu finantshuve kahjustavate kuritegude tõhusam menetlus. Praeguseks on Euroopa Prokuratuuriga ametlikult liitunud 22 liikmesriiki.

EPPO koosneb nn kesktasandist asukohaga Luksemburgis ning nn kohalikust tasandist. Kesktasandi moodustavad Euroopa peaprokurör ja Euroopa prokurörid, keda valitakse igast liikmesriigist üks. Euroopa prokurörid moodustavad kolleegiumi, kes võtab vastu EPPO-t puudutavad strateegilised otsused. Samuti moodustatakse neist kolmeliikmelisi alalisi kodasid, mis juhivad konkreetseid kriminaalmenetlusi ning võtavad vastu olulisemaid otsuseid nagu näiteks süüdistuse esitamine, menetluse lõpetamine jt. Kohaliku tasandi moodustavad Euroopa delegaatprokurörid, keda on igast osalevast liikmesriigist vähemalt kaks. Euroopa prokurörid juhendavad oma liikmesriigist pärit delegaatprokuröre konkreetsetes kriminaalasjas. Delegaatprokurörid juhivad oma riigis kriminaalmenetlust ning esindavad süüdistust liikmesriigi kohtus.

Kava järgi alustab EPPO tööga 2020. aasta lõpul.

Allikas URL: <https://www.ekei.ee/et/uudised/euroopa-prokuroride-valimine-saab-selged-reeglid>